

SFS 1988:1385 Lag om Sveriges riksbank;

Utkom från trycket
den 19 december 1988

utfärdad den 8 december 1988.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Sveriges riksbank, som enligt 9 kap. 12 § regeringsformen är landets centralbank och en myndighet under riksdagen, får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på riksbanken.

2 § Riksbanken skall ha en grundfond som uppgår till ettusen miljoner kronor, en reservfond som uppgår till femhundra miljoner kronor samt en dispositionsfond.

3 § Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanks- och centrala föreningsbanker.

Med kreditinstitut förstås bankinstitut, lokala föreningsbanker, kreditaktiebolag, finansbolag, fondkommissionsbolag, allmänna pensionsfonden, försäkringsföretag med svensk koncession, landshypoteks- och stads- hypoteksinstitutionerna samt Svenska skeppshypotekskassan.

Ändamål

4 § Riksbanken har enligt 9 kap. 12 § regeringsformen ansvar för valuta- och kreditpolitik. Den skall också främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

Betalningsväsendet

5 § Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen har riksbanken ensam rätt att ge ut sedlar och mynt samt att bestämma om utformningen av de sedlar och mynt som banken ger ut.

Sedlar och mynt som ges ut av riksbanken är lagliga betalningsmedel. Penningenheten i Sverige kallas krona. Kronan delas i etthundra öre.

6 § Sedlar får ges ut med valörerna tio, tjugo, femtio, etthundra, femhundra, ettusen och tiotusen kronor.

Mynt får ges ut med valörerna tio öre, femtio öre, en krona, fem kronor och tio kronor.

Dessutom får minnes- och jubileumsmynt med andra valörer ges ut.

7 § Riksbanken skall svara för landets försörjning med sedlar och mynt.

8 § Sedlar och mynt som är skadade eller förslitna får lösas in av riksbanken. För sedlar som blivit helt förstörda får riksbanken betala ersättning.

Om särskilda skäl finns, får riksbanken lösa in sedlar och mynt som upphört att vara lagliga betalningsmedel.

Valuta- och kreditpolitik

9 § Riksbanken skall följa utvecklingen på valuta- och kreditmarknaderna samt vidta erforderliga penningpolitiska åtgärder.

10 § Riksbanken skall bestämma det system som skall gälla för att fastställa kronans värde i förhållande till utländska valutor samt bestämma om tillämpningen av detta system.

11 § Det ankommer på riksbanken att i valutapolitiskt syfte hålla tillgångar i utländsk valuta, utländska fordringar och guld.

12 § Riksbanken får i valutapolitiskt syfte köpa, sälja och förmedla utländsk valuta, utländska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev i utländsk valuta och guld samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till nämnda tillgångar.

13 § I valutapolitiskt syfte får riksbanken ta upp utländsk kredit och kredit i utländsk valuta, bevilja kredit till annan centralbank och till Internationella valutafonden samt bevilja kredit inom ramen för verksamheten i Banken för internationell betalningsutjämning.

Efter medgivande av riksdagen får riksbanken i valutapolitiskt syfte bevilja kredit till andra internationella finansorgan som Sverige är medlem i och sluta avtal om långsiktiga internationella låneåtaganden.

Riksbanken får också efter medgivande av riksdagen av egna medel tillskjuta insatskapital i internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

14 § Riksbanken får förvärva de särskilda dragningsrätter som tillkommer Sverige genom deltagandet i Internationella valutafonden. Det åligger

vidare riksbanken att fullgöra de skyldigheter som följer av Sveriges deltagande i detta system.

15 § Riksbanken får verka som förbindelseorgan i förhållande till internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

16 § Riksbanken får med eller utan räntegottgörelse ta emot insättningar i valuta eller guld från andra stater, mellanstatliga organ och bankinrättningar. Riksbanken får göra sådana insättningar hos bankinrättningar.

Riksbanken får även ingå avtal om skyldigheter och rättigheter som anknyter till de insättningar som anges i första stycket.

17 § Bestämmelser om riksbankens ytterligare uppgifter och befogenheter inom det valutapolitiska området finns i valutalagen (1939:350).

18 § Riksbanken får på penningpolitiskt motiverade villkor bevilja kredit till och ta emot inlåning från svenska bankinstitut samt medverka i betalningsutjämning. Räntevillkoren för denna ut- och inlåning skall offentliggöras.

Om det finns synnerliga skäl, får riksbanken även på andra villkor än som avses i första stycket bevilja kredit till svenska bankinstitut och till andra företag som står under tillsyn av bank- eller försäkringsinspektionen.

19 § I syfte att påverka kreditmarknaden får riksbanken

1. köpa, sälja och förmedla svenska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar,

2. om särskilda skäl finns ge ut egna skuldebrev med kort löptid.

20 § I kreditpolitiskt syfte får riksbanken genom beslut i enskilda fall uppställa kassakrav gentemot kreditinstitut.

Med kassakrav avses att viss andel, högst femton procent, av kreditinstitutets placeringar eller förbindelser, beräknade på det sätt riksbanken i det enskilda fallet bestämmer, skall under angiven tid motsvaras av medel som med eller utan räntegottgörelse skall inestå på räkning för institutet i riksbanken. I den utsträckning riksbanken i det enskilda fallet bestämmer likställs med sådana medel kreditinstitutets inneliggande kassa.

21 § Bestämmelser om möjlighet för riksbanken att använda vissa andra kreditpolitiska medel finns i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel.

22 § Efter anmodan av riksbanken skall ett kreditinstitut till riksbanken lämna de uppgifter som riksbanken anser nödvändiga för att bedöma om en penningpolitisk åtgärd behöver vidtas eller för att utforma ett beslut om en sådan åtgärd.

Övriga uppgifter

23 § Riksbanken skall ta emot betalningar till och göra utbetalningar för staten.

För att täcka statens kortfristiga medelsbehov får riksbanken bevilja staten kontokredit.

24 § Inom ramen för riksbankens uppgifter som centralbank får riksbanken förvärva aktier, andelar i ekonomiska föreningar och liknande rättigheter och ta på sig de förpliktelser som är förenade med dessa rättigheter.

25 § Riksbanken får själv eller genom bolag som ägs av banken bedriva tryckerirörelse, papperstillverkning och tillverkning av sedlar samt tillverkning av mynt, medaljer och liknande föremål.

26 § Riksbanken får förvärva fastigheter och inventarier som är avsedda för den verksamhet som banken bedriver eller har del i.

För att skydda en fordran får riksbanken förvärva varje slag av egendom. Sådan egendom skall avyttras så snart det är lämpligt och senast när det kan ske utan förlust.

27 § Riksbanken får mot betalning utföra tjänster som har anknytning till bankens verksamhet som centralbank.

28 § Riksbanken får efter prövning i varje enskilt fall medge ackord samt besluta om avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran som banken har.

29 § Uppkommer i riksbankens verksamhet anledning att väcka en fråga om författningsändring eller annan åtgärd från statens sida, får fullmäktige göra framställning i ämnet till riksdagen eller regeringen.

30 § Vid planeringen och genomförandet av riksbankens verksamhet i fred skall de krav beaktas som totalförsvaret ställer.

Det åligger riksbanken att ansvara för beredskapsplanläggningen på bank- och betalningsväsendets område. Härvid skall riksbanken i erforderlig utsträckning samråda med berörda myndigheter, kreditinstitut och andra företag. Överstyrelsen för civil beredskap skall hållas underrättad om beredskapsplanläggningen.

Organisation m. m.

31 § Enligt 9 kap. 12 § regeringsformen förvaltas riksbanken av åtta fullmäktige av vilka sju väljs av riksdagen och en, som är riksbankens chef, väljs av de övriga fullmäktige. De sistnämnda väljer även inom sig ordförande.

Fullmäktige väljer inom sig en eller flera vice ordförande. Riksbankschefen får inte väljas till vice ordförande.

32 § Enligt 8 kap. 6 § riksdagsordningen väljer fullmäktige utom sig högst två vice riksbankschefer och bestämmer i vilken inbördes ordning dessa, vid förhinder för riksbankschefen, skall vara suppleant för denne i fullmäktige.

Vice riksbankschef utövar även i övrigt riksbankschefens tjänst när denne har förhinder. Efter beslut av riksbankschefen inträder vice riks-

bankschef också i andra fall i riksbankschefens ställe vid behandlingen av vissa ärenden eller grupper av ärenden.

33 § Fullmäktig får inte vara statsråd eller ledamot eller suppleant i styrelsen för ett kreditinstitut. Fullmäktig får inte heller vara underårig eller i konkurs eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Första stycket gäller också vice riksbankschef.

34 § Riksbankens verksamhet bedrivs vid ett huvudkontor i Stockholm, där också fullmäktige har sitt säte.

Riksbanken bedriver dessutom verksamhet vid regionkontor, kassakontor och sedeldepåer till det antal och på de orter som riksbanken bestämmer.

35 § Vid huvudkontoret finns en revisionsenhet samt de övriga enheter som fullmäktige beslutar.

Under fullmäktige leds riksbankens verksamhet av riksbankschefen. Verksamheten vid revisionsenheten leds dock av fullmäktige, om annat inte följer av lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m. m.

Ärendenas fördelning mellan enheterna skall framgå av en arbetsordning för riksbanken.

Revisionsenheten vid riksbanken utför också revision av riksdagens förvaltningskontor, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation enligt revisionsplaner som fastställs av respektive myndighet.

36 § Hos riksbanken finns personal enligt upprättad personalförteckning samt annan personal i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Riksbanken får anlita utomstående för särskilda uppdrag i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Utöver vad som följer av 9 § anställningsförordningen² (1965:601) får tjänster som tillsätts av fullmäktige tillsättas utan att de kungörs lediga till ansökan.

Tjänster med beteckningen p enligt 8 § anställningsförordningen (1965:601) inrättas av riksdagen. Tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschefer tillsätts med förordnande för fem år. Tjänsterna som riksbanksdirektörer och biträdande riksbanksdirektörer tillsätts med förordnande för högst tre år.

37 § Enligt förutsättningar som anges i 4 kap. 2 § punkterna 2 och 3 lagen (1976:600) om offentlig anställning får riksbanken i särskilda fall besluta att endast svensk medborgare får inneha eller utöva tjänst inom riksbanken.

38 § Riksbanken beslutar om arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

² Jfr RFS 1987:3 med föreskrift om tillämpningen av anställningsförordningen (1965:601) vid riksdagen och dess myndigheter.

Riksbanken beslutar också i enskilda fall i frågor som rör personal och uppdragstagare hos banken, i den mån inte annat följer av lag eller beslut av riksdagen eller av riksdagens förvaltningskontor.

39 § Beträffande ersättning till fullmäktige och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

40 § 1 mom. Till ledamöter i den i 6 a § valutalagen (1939:350) nämnda valutastyrelsen skall fullmäktige utse dels från riksbanken en vice riksbankschef, en fullmäktig eller suppleant för fullmäktig och en riksbanksdirektör, dels utanför banken fyra ledamöter, av vilka två skall representera bankväsendet och näringslivet i övrigt och två arbetstagarna. Fullmäktige skall dessutom utse högst två suppleanter för varje ledamot.

Vice riksbankschefen är valutastyrelsens ordförande. Fullmäktige förordnar en av de övriga inom riksbanken utsedda ledamöterna att vara vice ordförande.

Valutastyrelsen är beslutför när minst fem ledamöter är närvarande.

2 mom. Ärende som valutastyrelsen skall ta befattning med avgörs i valutastyrelsen, i valutastyrelsens direktion (valutadirektionen) eller av enskilda tjänstemän, en eller två i förening.

Valutastyrelsen avgör ärenden rörande tillämpningsföreskrifter enligt 6 a § andra stycket valutalagen (1939:350) samt övriga ärenden som innefattar väsentliga principfrågor eller på annat sätt är av större betydelse.

Valutadirektionen skall förbereda ärenden som skall avgöras av valutastyrelsen och under styrelsen leda valutaregleringen. I valutadirektionen avgörs ärenden som utan att kräva valutastyrelsens avgörande bedöms betydelsefulla.

Enskilda tjänstemän, en eller två i förening, vilka därtill erhållit valutastyrelsens bemyndigande, avgör de ärenden som inte ankommer på valutastyrelsen eller valutadirektionen.

3 mom. Valutadirektionen består av den vice riksbankschef och riksbanksdirektör som ingår i valutastyrelsen, två av deras suppleanter i styrelsen samt den gruppchef eller motsvarande tjänsteman till vars verksamhetsområde ärendet hör. Har för vice riksbankschefen eller riksbanksdirektören utsetts mer än en suppleant bestämmer valutastyrelsen vilken av de två som skall ingå i valutadirektionen. Valutastyrelsen skall utse två tjänstemän i riksbanken som suppleanter för valutadirektionens ständiga ledamöter. Vice riksbankschefen är ordförande och riksbanksdirektören vice ordförande i valutadirektionen. Beslutförhet kräver att tre är närvarande.

4 mom. Har på sätt som föreskrivs i 6 a § femte stycket valutalagen (1939:350) ett yrkande framställts om att beslut som valutastyrelsen fattar skall underställas fullmäktiges prövning, skall sökanden i ärendet underättas om detta snarast möjligt och senast i samband med att han får meddelande om innehållet i styrelsens beslut.

Fullmäktig eller suppleant för fullmäktig får inte delta i fullmäktiges handläggning av ett ärende som han tagit befattning med i valutastyrelsen.

5 mom. Beträffande arvoden till valutastyrelsen finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndig-

heter och organ. Vid resa, som föranleds av uppdraget, har ledamot och suppleant rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt vad som gäller för riksbanksdirektör.

Ärendenas handläggning

41 § Av fullmäktige avgörs

1. författningsfrågor,
2. frågan om fastställande av arbetsordning samt andra viktigare frågor om riksbankens organisation och arbetsformer,
3. frågor om systemet för att bestämma kronans värde i förhållande till andra valutor,
4. frågor om riktlinjer för förvaltningen av de tillgångar som anges i 11 §,
5. frågor om viktigare internationella kreditavtal,
6. frågor om diskonto och om räntevillkor vid ut- och inlåning enligt 18 § första stycket samt villkor vid utlåning enligt 18 § andra stycket,
7. frågor om viktigare rekommendationer till eller överenskommelser med kreditinstitut,
8. frågor om kassakrav och särskild avgift när kassakrav inte uppfylls,
9. frågor om statens kontokredit,
10. frågor om förvärv av aktier eller andelar enligt 24 §,
11. viktigare frågor om ackord, avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran,
12. frågor om upprättande av personalförteckning, om beslut som avses i 37 § samt om tillsättande av tjänster som riksbanksdirektör, avdelningschef eller direktör för regionkontor,
13. frågor om skiljande från annan anställning än provanställning eller om skiljande från uppdrag eller om disciplinansvar, åtalsanmälan, avstängning eller läkarundersökning,
14. övriga frågor som enligt denna eller annan lag skall avgöras av fullmäktige, samt
15. frågor som fullmäktige finner vara av större vikt eller som riksbankschefen hänskjuter till fullmäktige.

Ärenden som inte skall avgöras av fullmäktige avgörs av riksbankschefen. I den mån sådana ärenden inte är av det slag att de behöver prövas av riksbankschefen, får de avgöras av annan tjänsteman enligt vad som anges i arbetsordningen eller i särskilda beslut.

42 § Innan riksbanken fattar beslut av större penningpolitisk vikt skall samråd ske med det statsråd som regeringen bestämmer.

Kan samråd inte komma till stånd och finns det synnerliga skäl får riksbanken besluta utan samråd.

43 § Fullmäktige skall sammanträda minst en gång varannan vecka. Vid sammanträdena skall protokoll föras.

Fullmäktige är beslutföra när minst sex ledamöter är närvarande. Ärenden som kräver ett skyndsamt beslut får dock avgöras av fem ledamöter, om minst fyra av dem är ense om beslutet. Vid omröstning skall varje ledamot ge sin mening till känna.

Om omröstning i vissa personalfrågor finns bestämmelser i 5 § lagen (RFS 1980:4) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter och i 26 § anställningsförordningen¹ (1965:601).

44 § Om ett ärende som skall behandlas av fullmäktige är av ringa betydelse eller av särskilt brådskande art får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ledamöterna.

45 § Fullmäktige får inte sammanträda på ett område som är ockuperat av främmande makt.

46 § I skrivelse som fullmäktige avger till riksdagen eller regeringen skall det anges vilka ledamöter som deltagit i beslutet och vem som varit föredragande. Har skiljaktig mening anmälts i ärendet, skall den anges i skrivelsen eller framgå av bifogat protokollsutdrag.

Budget, redovisning och vinstdisposition

47 § Kalenderår är riksbankens räkenskapsår.

Varje år före utgången av december månad skall fullmäktige fastställa en budget för riksbankens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Budgeten skall tillställas riksdagens finansutskott och riksdagens revisorer för kännedom.

48 § Riksbanken är bokföringsskyldig och det åligger banken att fullgöra denna skyldighet på ett sätt som ger erforderlig information för en bedömning av bankens verksamhet.

Varje år före den 15 februari skall fullmäktige till riksdagen och riksdagens revisorer avge redovisning för det föregående räkenskapsåret samt förslag till disposition av riksbankens vinst. Redovisningen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och en redogörelse för valuta- och kreditpolitiken.

49 § Riksbankens resultaträkning och balansräkning fastställs av riksdagen, som också beslutar hur bankens vinst skall disponeras. Har reservfonden gått ned under femhundra miljoner kronor skall minst tio procent av årets vinst avsättas till reservfonden tills denna åter nått upp till detta belopp.

Riksdagen beslutar om ansvarsfrihet för fullmäktige för förvaltningen av riksbanken.

Avslutande bestämmelser

50 § Riksbanken skall löpande offentliggöra statistiska uppgifter om valuta- och kreditförhållanden. Riksbanken skall även offentliggöra beslut om diskontoförändringar.

¹ Jfr RFS 1987:3 med föreskrift om tillämpningen av anställningsförordningen (1965:601) vid riksdagen och dess myndigheter.

51 § Ett kreditinstitut som inte uppfyller uppställda kassakrav skall betala särskild avgift till staten.

Frågan om särskild avgift prövas av riksbanken.

52 § Den särskilda avgiften enligt 51 § skall svara mot en ränta på underskottet för varje dag som får uppgå till högst två gånger diskontot vid varje tid.

Om det finns särskilda skäl, får avgiften nedsättas eller efterges.

53 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i samband med fullgörande av skyldighet enligt 22 § skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

54 § Riksbanken skall utan hinder av vad som föreskrivs i 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980: 100) underrätta polismyndighet eller åklagarmyndighet om det i riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning eller handel med värdepapper eller rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar framkommer uppgifter som ger anledning att anta att ett brott har begåtts.

Om det finns särskilda skäl får riksbanken underlåta att lämna sådan underrättelse.

55 § Åtal mot vice riksbankschef för brott som han begått i utövningen av sin tjänst får beslutas endast av finansutskottet eller av fullmäktige. Detta gäller dock inte i fråga om brott som begåtts i utövningen av riksbankens beslutanderätt enligt valutalagen (1939: 350).

56 § Riksbankens beslut enligt denna lag får överklagas endast i den utsträckning och i den ordning som sägs i besvärstadgan (RFS 1970: 3) för riksdagen och dess verk.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder, med i 2 angivet undantag, i kraft den 1 januari 1989.

2. Bestämmelserna i 35 § fjärde stycket träder i kraft den 1 juli 1989.

3. Genom lagen upphävs lagen (1934: 437) för Sveriges riksbank, lagen (RFS 1975: 6) med reglemente för riksbanken och lagen (1970: 1028) om rikets mynt.

4. Verksamhet som inte föreskrivs i den nya lagen eller i annan lag men som påbörjats med stöd av äldre lag får bedrivas till dess verksamheten kan avslutas.

5. Befogenheten att åtala brott skall bedömas efter äldre lag om, när handlingen företogs, för åtal gällde förutsättning som inte har upptagits i den nya lagen.

6. Övergångsbestämmelserna till lagen (1970: 1028) om rikets mynt, punkterna 3–6, gäller fortfarande.

7. Om det i lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har

ersatts genom bestämmelser i denna lag tillämpas i stället de nya bestämmelserna. SFS 1988:1385

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

KJELL-OLOF FELDT
(Finansdepartementet)
